

Aukodanike ja Tartu Tähe kavaleride kandidaadid 2019. aastal

AUKODANIKE KANDIDAADID		
Kandidaadid	Põhjendus (koostatud esitatud taotluste alusel)	Esitajad
Mall Hiimäe	Folklorist, õpetlane, rahvaluule koguja Mall Hiimäe on eesti kombestiku ja usundi parimaid asjatundjaid. Kandidaativäitekiri oma kodukandi jutupärimusest „Kodavere pajatused“ valmis juba 1971. aastal, kuid jõudis ideoloogilistel põhjustel kaitsmisele alles 1983. Kõige tuntum on tema tegevus eesti rahvakalendri uurijana ja tutvustajana. Ta jätkas antoloogia „Eesti rahvakalender“ koostamist ning tema visa töö tulemusena ilmus 1981–99 selle sarja seitse köidet. Tema tegevus on olnud silmapaistev ka seetõttu, et ta on osanud kirjutada ja kõnelda „lihtsale inimesele“ ning üle oma eriala piiride. Ta on teinud järjepidevalt koostööd loodusteadlastega ning loodus rahvaluules on üks läbivaid teemasid tema töödes. Folkloristina on tema püüdeks olnud jäädvustada ja ühtlasi väärtustada nii eesti rahvapärимust kui ka neid inimesi, kes on selle pärimuse kandjad. Ta on avaldanud ühtekokku ligi 100 teaduspublikatsiooni.	Kunstiühing Pallas, Enn Lillemets
Heino Jaanus	Alates 1995. aastast Lõuna-Eesti Vanatehnika Klubi Levatek president, juhatuses esimees, eestvedaja ning hing. Juhtinud klubi tegevust kindlakäeliselt 20 aastat, toonud klubi ridadesse üle 50 liikme. Pannud aluse vanatehnika kui kultuuriväärtuse ning vaimse pärandi tekkimisele ning edasi viimisele. Juhendanud vanatehnika taastajaid üle Eesti ning rahvusvaheliselt, hoogustanud koostööd vanatehnika klubide vahel. Restaureerinud ka ise vanatehnikat. Vanatehnika muuseumi ja külastuskeskuse idee arendaja. Rikastanud Tartu kultuurisündmuse vanatehnika väljapanekute ja osalusega.	Vanatehnika Klubi LEVATEK, Võru vanatehnikaklubi Vänt, Tarbus AS, Eesti Maanteemuuseum, MTÜ Postitee Põlvamaal, MTÜ Kirsi Ponitalu Põlvamaal
Rein Järlik	Rein Järlik õppis ülikoolis füüsikat ja töötas ka füüsikaõpetajana. Seejärel oli 25 aastat ETV Tartu peatoimetuses, kus ta vahendas Tartus ja Lõuna-Eestis toimuvat kogu Eestile. Tema saatesarjad „Viiekümnendad“ ja „Surma ei otsinud keegi“ olid teedrajava väärtusega ajaloolise tõe avalikuks ja ausaks tunnistamiseks, kajastades meenutusi II maailmasõja järgsest olukorrast Eestis, metsavendade vabadusvõitlusest, stalinlikest repressioonidest, kollektiviseerimisest. Ta oli üks tuntud saatesarja „Mõtleme veel“ tegijaid, aidates kaasa demokraatlike rahvaliidumiste sünnile. Selle loogilise jätkuna sukeldus Rein Järlik ka ise poliitikasse. Laulva revolutsiooni ajal lõi aktiivselt kaasa nii Rahvarinde kui Kodanike Komiteede	Tartu Linnavolikogu SDE fraktsioon, Marju Lauristin

	<p>liikumises, 1990 sai temast nii EV Ülemnõukogu kui Eesti Kongressi liige, osales Põhiseaduse Assamblee liikmena põhiseaduse loomises. Rein Järlik oli üks 69st EV Ülemnõukogu saadikust, kelle häältega otsustati lugeda taastatuks Eesti iseseisvus. 1992 ja 1995 valiti ta Riigikogu liikmeks.</p>	
Kaupo Järviste	<p>Kaupo Järviste on Tartu Tamme Gümnaasiumis (ka nüüdses Tamme Koolis) töötanud 50 aastat – enamjaolt bioloogiaõpetajana, kuid aastatel 1989–99 ka direktorina. Lõpetas TÜ bioloog-biokeemikuna, seejärel asus tööle V keskkooli. Õpetajatöösse tõi vaheldust tulevastele üliõpilastele ettevalmistuskursuste pidamine, aktiivne kaasalöömine bioloogia ainenõukogus, TÜ eestvõttel toimunud bioloogiaõpetajate nn aktiivi töös ja Tartu õpetajate ainesektsioonis. Tema õpetajatööd on ametlikult tunnustatud varem kehtinud kõrgemate ametijärgudega, aasta õpetajaks ja Bioloogiaõpetajate Ühingu auliikmeks valimisega jne. Direktorina oli ta eestvõtjaks nii rahvusvahelistes õpilasprojektides, “Omanäolise kooli” tegevustes kui ka tollasele keskkoolile gümnaasiumi nime taotlemisel, samuti koolimaja remondi korraldamisel ning kooli ajaloolise mälu kogumisel-säilitamisel.</p>	<p>Tartu Tamme Gümnaasium, Tartu Tamme Kool, Tartu Linnavolikogu Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon</p>
Tarmo Kerstna	<p>Teenekas koolijuht ja haridustegelane. Tema elutööks on olnud kolme kooli – Tartu 10. Keskkooli (praegune Tartu Mart Reiniku Kool), Ülenurme Gümnaasiumi ja Ülenurme Muusikakooli – ülesehitamine. Aastail 1970–1984 juhtis ta Tartu 10. Keskkooli, olles enne seda seal kaheksa aastat õpetaja. Tööstis 10. Keskkooli Tartu ja Eesti parimate hulka. Oli väga hinnatud direktor nii õpilaste ja õpetajate kui ka kolleegide ning lastevanemate hulgas. Kolleegid ja õpilased on nimetanud teda tõeliseks koolimeheks, oma kooli patrioodiks. Suuresti tänu temale arenesid 10. Keskkoolis välja pikaajalised muusikatraditsioonid, kuulsad võimlemispeod jne. Kooli õpitulemused olid tunnustatud üle Eesti.</p>	<p>Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman</p>
Leida Kikka	<p>Leida Kikka on sündinud 28. oktoobril 1959 Sadalas. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna. Töötanud Tartu linna Rahvakohtus kohtusekretärina ja alates 1987. aastast Tartu Naha ja Jalatsikombinaadis erinevatel ametikohtadel: olnud kaadriinspektor, kaadri- ja koolitusosakonna juhataja, peadirektori asetäitja ning aastatel 1992-1994 RAS Elkari peadirektor. Kui Leida 1994. aastal Samelini eesotsa asus, arvasid paljud, et uppuvat laeva pole mõtet päästa. Tänu Leida isikuomadustele - optimistlik, julge, kiire otsustaja, hea suhtleja, hea kontaktide looja, aus, suure saavutamisevajadusega on - Samelinist saanud üle maailma tuntud militaar-, turva- ja tööjalanõude tootja. Alates 2017. aastast valmistatakse militaarjalatseid erinevatele NATO armeeüksustele. Samelin on kodumaa</p>	<p>Tartu Linnavalitsus</p>

	<p>kõrval tuntud Soomes, Lätis, Rootsis ja Norras ning annab tööd 98 töötajale. 2014. aastast on Leida Kikka aktsiaselts Samelini ainuomanik.</p> <p>Leida tööd on tunnustatud 2001. aastal Eesti Ettevõtlike Naiste Assotsiatsiooni "Aasta naise" tiitliga ja 2015. aastal Eesti Vabariigi presidendi Valgetähe IV klassi ordeniga pikaajaliste traditsioonidega jalatsitööstuse arendamise eest.</p>	
Fred Kirss	<p>Erialase internatuuri lõpetamise järel asus tööle TÜ Kliinikumi naistekliinikusse, kus töötab senini, alates 1. jaanuarist 2000 sünnitusosakonna juhatajana. Teda võib pidada laparoskoopilise günekoloogilise kirurgia rajajaks Eestis. 1996. aastal tegi ta koos Soome kolleegidega esimesed näidisoperatsioonid TÜ naistekliinikus, mille järel käis erinevates haiglates abistamas kolleege operatsioonitehnika omandamisel. 2002 võttis kasutusele transabdominaalse emakakaela tugiõmbluse ja on selle meetodi ainuke valdaja Eestis, andes paljudele naistele võimaluse emaks saada. 2017 täiendas meetodit, lisades võimaluse laparoskoopiliselt paigaldada emakakaela tugiõmblus raseduse ajal erakorralises situatsioonis. See meetod on uudne ka maailmas. Rakendanud sünnitusabis mitmeid teisigi uuenduslikke võtteid. Tegeleb ka tudengite ja residentide õpetamisega.</p>	SA TÜK Naistekliiniku ämmaemand Eneli Poksi
Undel Kokk	<p>On lõpetanud Tallinna Pedagoogilise Instituudi muusikaõpetaja eriala. Alustas Tallinnas muusikaõpetajana, seejärel kolis Tartusse, kus jätkas muusikaõpetajana ning õppealajuhatajana tööd Tartu Sanatoorses Keskkoolis. 1977–2015 oli Karlova Gümnaasiumi direktor. Tema suureks teeneks oli selles koolis juurutatud koorimuusika süvaõpe. On tegelenud aktiivselt koorimuusika arendamisega 1973. aastast, mil temast sai Tartu Poistekoori dirigent. 1992–2018 oli Tartu Poistekoori peadirigent. Olnud üldlaulupidude ja maakondlike laulupidude dirigent.</p> <p>Aastal 2011 sai Undel Kokk Tartu Tähe.</p>	Kadri Ristna-Pukk
Ago Kõrgvee	<p>Ago Kõrgvee on kaasaegse Eesti kiirabisüsteemi rajaja ja eestvedaja, Eesti esimese erakorralise meditsiini osakonna rajaja. Ago Kõrgvee on erialalt erakorralise meditsiini arst, anestezioloog-intensiivravi arst ja kardioloog. Ta töötab nii erakorralise meditsiini osakonnas kui Tartu kiirabis, tehes mõlemal pool ka öövalveid. Kolleegid hindavad dr Kõrgvee initsiatiivikust, töövõimet, otsustusjulgust ja pühendumust kiirabiteenuse ja erakorralise meditsiini eriala eestvedamisel. Ago Kõrgvee töö erakorralist ja vältimatut abi vajavate patsientide ravi eest seismisel ja ravimisel väärrib tänu ja tunnustust.</p>	2018. aastal esitasid Tartu Ülikooli Kliinikum ja SA Tartu Kiirabi nõukogu Tartu Tähe kandidaadiks
Tõnu Lehtsaar	<p>Tartu Ülikooli religioonipsühholoogia professor, filosoofiadoktor Tõnu Lehtsaar on tunnustatud religiooni- ja suhtlemispsühholoog ning ülikoolitöö kõrvalt ka</p>	Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman

	täiskasvanute koolitaja. Olnud usuteaduskonna dekaan ja korduvalt ka TÜ rektori kohusetäitja. Lisaks kõigele muule on ta viljakas publitsist, kes ei jäta oma arvamust avaldamata, olgu tegu moraali, haridust või majandust puudutavate küsimustega.	
Marju Lepajõe	Religiooniloolane, klassikaline filoloog ja tõlkija. Lõpetas TÜ filoloogiateaduskonna eesti filoloogia erialal. 1988–91 oli aspirantuuris Leningradis klassikalise filoloogia õppetooli juures. 1996 kaitses klassikalise filoloogia magistrikraadi ja 2018 doktoriväitekirja TÜ-s ning sai filosoofiadoktori kraadi. On töötanud TÜ raamatukogu käsikirjade ja haruldaste raamatute osakonnas, TÜ klassikalise filoloogia õppetooli juures ning ladina ja kreeka keele lektorina TÜ usuteaduskonnas. Alates 1998 on TÜ usuteaduskonna kirikuloo teadur, seejuures 1998–2001 oli ajaloolise usuteaduse ja ladina keele õppetooli hoidja. Tudengitele on ta lugupeetud ja armastatud õppejõud, kultuuriruumis ja Tartu intellektuaalses keskkonnas mitmete uute algatuste innustaja, akadeemilises sfääris tuline humanitaarhariduse ning süvenemisvõime ja -võimaluse eestkõneleja, laiemale avalikkusele aga särav ja erudeeritud arvamusliider, kes rõhutab kultuurilooliste teadmiste ja sügavamate väärtushinnangute vajadust kiirelt muutuval 21. sajandil.	Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakond , Berk Vaher
Lola Liivat	Aastatel 1948–54 õppis Tartu Riiklikus Kunstiinstituudis. Selle perioodi sees viidi kunstiinstituut üle pealinna ja liideti Tallinna Riikliku Tarbekunstiinstituudiga ning õppeasutuse nimeks sai ENSV Riiklik Kunstiinstituut. Liivat töötas 1954–83 Tartu Kunstikooli õppejõuna, õpetades maalimist, kompositsiooni ja joonistamist. Pärast seda oli ta vabakutseline kunstnik ning TÜ maaliosakonna õppejõud. On olnud ka Tartu Kunstiühingu ehk Pallase esimees ja Tartu Kunstnike Liidu esimees. Seni viimane näitus „Vaimu vastupanu” on kuni 6. jaanuarini 2019 Tartu Kunstimuseumis.	Vanemuise teater, Toomas Peterson
Olev Nigul	Teenekas majandustegelane ja pikaajaline ettevõtte juht. On kunagise ühe Tartu suurema tööandja Tarmeko üks ülesehitajaid. Alustas Tartu Metsatööstuskeskuses inseneri ja peainsenerina ning jätkas 1964. aastast juba direktorina. Kuuekümnendate lõpul muutis selle Tartu Mööblikombinaadiks. Tehase toodangut eksporditi selle hea disaini ning kõrge kvaliteedi tõttu kümnetesse maadesse üle maailma. Oli üks Tarmeko erastajatest ning aastast 2003 on Tarmeko perekond Niguli omanduses. Olev Nigul on olnud Eesti Puutööliidu esimees, oli üheks Tartu Direktorite Nõukogu asutajaks ning mitmekordseks selle juhiks.	Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman
Ülo Niinemets	Akadeemik Ülo Niinemets kuulub maailma mõjukamate loodusteadlaste hulka ning on enim tsiteeritud Eesti teadlane. Niinemets on Eesti Maaülikooli professor taimefüsioloogia alal ning keskkonnamuutustele	Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman

	<p>kohanemise tippkeskuse ENVIRON juht. Aastal 2012 pälvis ta esimese Eesti teadlasena Euroopa Teadusuuringute Nõukogu tippteadlase granditaimede ja kliima omavaheliste seoste uurimiseks. Tegemist on erakordselt ambitsioonika projektiga, mille eesmärk on mõista, mil viisil taimede poolt eritatavad lenduvad stressisignaalid mõjutavad maakera kliimat. Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik aastast 2013.</p>	
Mart-Olaf Niklus	<p>Rahvusvaheliselt tunnustatud inimõigustlane, antisovetliku vastupanuliikumise veteran, kellest nõukogude võimu hilisemal ajajärgul sai maailma silmis eesti rahva vastupanu sümbol. Bioloog, pedagoog, tõlkija ja publitsist.</p>	<p>Akadeemiline Vabadusvõitlejate, Inimõigustlaste ja Repressiooniohvrite Mälestuskeskus HEREDITAS HEROUM-DEFENSORUM LIBERTATIS et IURIS CIVILIS HOMINUM in memoriam JÜRI KUKK</p>
		<p>Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon Tartu linnavolikogus</p>
Hillar Palamets	<p>Elle Tobreluts: „<i>Soovitan lugupidamisega valida Tartu linna aukodanikuks Hillar Palamets, kes on ajaloolane ja kirjutab Tartu Ekspressis juba aastaid „Palametsa pajatusi“. Ta oli minu kooli direktor II Keskkoolis, praegune Miina Härma Gümnaasium. NB! Miskipärast Ta loobus 2002. aastal Tartu aukodaniku tiitlist? Ta on avuäärses eas ja on selle 100% välja teeninud!</i>“</p>	<p>Elle Tobreluts</p>
Heldur Viires	<p>Heldur Viires on ligi 30 aastat elus hoidnud ja edendanud pallaslikku maaliharidust Tartus Konrad Mägi Ateljee juhataja ja maaliõpetajana. Õppis 1940ndatel Pallases maali. Ta arreteeriti 1949 ning oli üle 7 aasta Vorkutas söekaevanduses. Siberist naasnuna õppis ERKIs maali eriala. Seejärel tegutses vabakutselise kunstnikuna. Mineviku tõttu olid näitusesaalide ukseid talle suletud. Konrad Mägi Ateljee loomise idee taga olid Pallase kunstnikud, kes pidasid oluliseks pallasliku maalihariduse järjepidevust. 1988 alustaski Indrek Hirve eestvedamisel Tartu Kunstiühingu maalistuudio, mille õppejõud oli Heldur Viires alates 1989. Alates 1998 on ta juhataja ja maaliõppejõud Konrad Mägi Ateljees, mis on Pallase vaimsust enam kui 30 aasta jooksul elus hoidnud ja edasi andnud ning jätnud oma jälje Eesti kultuuri- ja kunstilukku. Ateljeest on välja kasvanud arvukalt omanäolisi kunstnikke. Kunstnikuna on ta viljelenud peamiselt figuraalset portree- ja maastikumaali, monotüüpiat, teaduslikku illustratsiooni ning kujundanud ja illustreerinud ilukirjandust, luulet jm. Tema ülitäpsed ja tundlikult tehtud joonised on leidnud suurt tunnustust, ta on pälvinud preemiaid aasta kaunimate raamatute eest</p>	<p>Konrad Mägi Ateljee Seltis</p>

<p>Peeter Volkonski</p>	<p>Mitmekülgne kultuuritegelane Peeter Volkonski pärineb vürstisuguvõsast ning veetnud põhiosa elust Tartus. Ta lõpetas 1976 lavakunstikateedri ning töötas Noorsooteatris, Vanalinna Studios, Vanemuises ja vabakutselisena. Ta on kirjutanud laulusõnu, loonud muusikalisi ja helikujundusi, tegutsenud lavastajana, mänginud kümnetes Eesti filmides ja telelavastustes. Lauljana sai Volkonski laiemalt tuntuks punkansambliga Propeller ning on laulnud ka ansamblites E=mc², Hõim ja ROSTA Aknad. Viimasega esines ta peamiselt Tartu muusikapäevadel, tuues lavale mitmeid humoorikaid ja kultuurilooliselt erudeeritud temaatilisi kavasisid. Volkonski on tuntud ka maailmamuusika koguja, arhiveerija ja Viljandi Kultuuriakadeemia lektorina. 2018. aastal algatas ta ERMi jaoks Eesti suurkujude sünnipaikade virtuaalse jäädvustamise projekti. Samal aastal linastus temast tehtud dokfilm „Viimane vürst”. Ta on tõlkinud ka mitmeid maailmakirjanduse teoseid ja kirjutanud lasteraamatuid.</p>	<p>Eesti Kirjanike Liidu Tartu osakond, Berk Vaher</p>
<p>TARTU TÄHE KAVALERIDE KANDIDAADID</p>		
<p>Manfrid Danilovitš</p>	<p>Alates 1981 on ta olnud seotud Tartu Linna Tuberkuloosidisperseri, hilisema TÜK Kopsukliinikuga. Oli tuberkuloosiosakonna juhataja 1983–2015. Panustanud oma pika karjääri tuberkuloosihaigete ravimisse, mis on olnud Eesti tervishoius tõsiseks probleemiks. Tuberkuloosi haigestumine tõusis pärast Eesti taasiseseisvumist ning tervishoiusüsteemi reorganiseerimist, kuid tänu riiklikule Eesti tuberkuloosiprogrammile (alustas tööd 1998 ja toimib tänaseni) ja dr Danilovitši pühendumisele selle koordineerimisele, on viimastel aastatel saavutatud haigestumise vähenemine. Manfrid Danilovitš on hooliv, sõbralik, täpne ja tasakaalukas arst ning suurepärase kolleeg, kes jätkab aktiivselt tuberkuloosialast tööd nii konsultandina TÜ Kliinikumi kopsukliinikus kui ka ekspordina rahvusvahelistes projektides.</p>	<p>Tartu Arstide Liit ja Eesti Kopsuarstide Selts</p>
<p>Sirje Eomõis</p>	<p>Kauaaegne võimlemisentsusiast, kes on võimlemise juures olnud enam kui 65 aastat. Alustas võimlejana Tartu spordikoolis. Võistles 1959–67 Eesti koondises. Võitnud naisvõimlemises mitmeid medaleid. Pärast aktiivset sportlaskarjääri jätkas treenerina ja teeb seda tänaseni. 1990 asutas võimlemisklubi Rütmiika, mis on olnud Eesti võimlemismaastikul üks edukamaid ja seda eriti rühmvõimlemises. Lisaks treeneritööle tegutsenud ka kohtunikuna. Ta on valitud Kalevi auliikmeks, olnud korduvalt Kalevi parim võimlemistreener. 2019 toimub juba VIII Tartu võimlemispidu, selle traditsiooni taaselustamine oli Sirje Eomõisa suur unistus. 2018. aastal osales peol juba 3000 last, noort ja täiskasvanut.</p>	<p>Ebe Kalja, Tartu Võimlemispidu Peakorraldaja, VK Rütmiika</p> <p>Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman</p>
<p>Tiina Freimann</p>	<p>TÜ Kliinikumi ülemõde Tiina Freimann on suure kogemusega õendusjuht, kes on andnud olulise panuse</p>	<p>SA Tartu Ülikooli Kliinikum, Priit Eelmäe</p>

	<p>Tartu ja kogu Eesti tervishoiu arengule. Tiina Freimanni pikk tööelu on olnud seotud Tartu ja Kliinikumiga – kokku 45 aastat, millest 31 aastat õendusjuhina. Samuti TÜ-ga, kus ta on omandanud magistri- ja doktorikraadi ning õpetanud nii arstiteaduse kui ka õendusteaduse üliõpilasi, lisaks jaganud teadmisi kliinikumi koolituskeskuses ning siseriiklikel ja rahvusvahelistel konverentsidel ja koolitustel. Tiina Freimann on aktiivselt tegutsenud tervishoiu, sealhulgas õenduse kutsevaldkonna arendamisega, osaledes erinevates projektides, nõukogudes ja töörühmades. On osalenud Tartu maakonna hooldusravivõrgu arengukava 2004–2015 ja Tartu linna arengustrateegia „Tartu 2030“ koostamisel ning aidanud kaasa gümnasistide kutsevalikule, luues kliinikumis praktikavõimalusi. Rahvusvahelise tervist edendavate haiglate ja terviseteenuste võrgustiku koostöö raames on Tiina Freimann 18 aasta jooksul algatanud arvukalt tegevusi kliinikumi töötajate, patsientide ja kohalike elanike tervise edendamiseks ja terviseharituse parandamiseks.</p>	
Toomas Frey	<p>Eesti Maaülikooli emeriitprofessor, bioloogiadoktor Toomas Frey tegevus on olnud väga mitmetahuline ja mõjukas, tähtsaimaks võib pidada tema rolli Eesti ökoloogiateaduse edendamisel ja Eesti ühiskonnas keskkonnakaitse alase teadlikkuse ning sellealase ühistegevuse väljakujunemisel. Toomas Frey rajatud ja ligi 30 aastat tegutsenud Vooremaa metsaökoloogia jaamast ja tema juhitud uurimisrühmast kasvas välja suur osa Eesti ökoloogiast. Toomas Frey algatatud ja Tartus korraldatud ökoloogiakonverentsid ja ökoloogiapäevad on olnud suurfoorumid, mis on toonud Tartusse tuhandeid ökoloogiateaduse ning keskkonnakaitse valdkondade teadlasi ja praktikuid. Toomas Frey tegevus on aidanud väga palju kaasa Tartu kui teaduslinna ja keskkonnaliikumise tugipunkti nähtavusele ja renomeele.</p>	<p>Eesti Teadusagentuur (Kalevi Kull, Ülo Mander, Andres Koppel)</p>
Rasmus Haugasmägi	<p>Alustas oma sportlaskarjääri Tartu Kalevi veemotoklubis. Alates 2005 on esindanud nii Tartut kui ka Eestit mitmetel rahvusvahelistel võistlustel. Tema silmapaistvamateks tulemusteks on kuus järjestikust maailmameistri tiitlit paadiklassis OSY-400, kuus Euroopa meistritiitlit ja lisaks neli erivärvilist medalit rahvusvahelistelt võistlustelt. Rasmus on valitud Tartumaa parimaks meessportlaseks, viiel korral (2012, 2014, 2015, 2017, 2018), Tartu linna parimaks meessportlaseks kolme korral (2015, 2017, 2018) ning viiel korral ka Eesti parimaks veemotosportlaseks. Eelmisel aasta tulemuste põhjal tunnustas Union Internationale Motonautique teda maailma parima veemotosportlase tiitliga, mis on ühtlasi ka suurim talle osaks saanud rahvusvaheline tunnustus. Lisaks suurepärasele tulemustele on ta pühendunud veemotospordi populariseerimisele.</p>	<p>Paula Johanna Noorem</p>

Priit Jagomägi	Lodjakoja eestvedaja , kes on palju panustanud jõeelu elavdamisse – jõekohvik, viikingipaad, jõelaeva Vanemuine taastamine jne. Rääkimata Tartu kuvandist nüüdseks pea lahutamatu lodjast ja selle retkedest, mis mitmekesistab muidu üheülbaliseks jäävat ülikoolilinna imagot.	Virgo Siil
Hele Kiisel	HTG matemaatikaõpetaja alates 1977. Lisaks eeskujulikult tehtud põhitööle on ta mitme Eestit mõjutanud haridusuuenduse initsiaatoriks. Tal on oluline roll kooli kujundamisel õpilasekeskseks, paljude õppesuundade ja valikainetega puhtaks gümnaasiumiks. Teda on aastaid valitud mitmetesse töögruppidesse ja programmidesse Eesti haridusmuudatuste kavandamisel – nii riikliku õppekava väljatöötamisel kui selle rakendamiseprotsessis. Eesti Matemaatika Seltsi Koolimatemaatika Ühenduse juhina on ta korraldanud matemaatikaõpetajatele koolituspäevi ja seminare, korraldanud PISA koolitustuuri, kutsunud ellu üleriigilise matemaatikaõpetajate aktiivi ning hoolitsenud matemaatika õppeaine propageerimise eest. Ta on arvukalt retsenseerinud matemaatika õppevara ning olnud ise mitme teose autor. Ta on olnud üks hingestatumaid eestvedajaid traditsioonilisel viie kooli võistlusel reaalainetes, mida sel õppeaastal peetakse 54. korda. Kogu selle tegevuse kaudu on ta propageerinud matemaatika õppimist ja süvendanud lugupidamist matemaatika suhtes. Hele Kiiseli õpetuse üheks suuremaks saavutuseks on tema õpilaste Juhan Aru ja Kristjan Korjuse „Matemaatika õhtuõpik“, mis annab edasi õpetaja elutarkust. Võib rääkida õpetaja Kiiseli koolkonnast, mis on vägagi tähelepanuväärne Eesti haridusloos. Ta on tohutu töövõime ja äärmiselt süsteemse inimesena saavutanud matemaatikute ringkonnas suure autoriteedi ning ta on üks säravamaid matemaatikaõpetajaid kogu vabariigis.	Hugo Treffneri Gümnaasium (direktor Ott Ojaveer, hoolekogu esimees Toomas Rell, vilistlaskogu esimees Indrek Ilomets)
Valve-Liivi Kingisepp	Valve-Liivi Kingisepp (sündinud 11. novembril 1935 Läänemaal Taebla vallas Maalse külas) on eesti keeleteadlane ning Tartu Ülikooli emeriitdotsent. Kingisepp on pühendanud kogu oma elu eesti keele hoidmisele ja arendamisele. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli ja kaitses seal ka 1981. aastal kandidaadiväitekirja Otto Wilhelm Masingu sõnavara teemal. Kogu Kingisepa teadustöö on keskendunud eesti vana kirjakeele sõnavara uurimisele. Ta koostanud O. W. Masingu ajalehe „Maarahwa Näddala-Lehhe“ sõnastiku (1995) ning hiljem uurinud muuhulgas ka seda, kuidas tuli õ-täht eesti keelde. Aastate jooksul on Kingisepp pidanud ülikoolis erinevaid loengukursusi eesti kirjakeele ajaloost ja sõnavarast, murretest, õigekeelsusest ja leksikograafiast. Valve-Liivi Kingisepa ja Tõnu Seilenthali eestvedamisel said 1980.	Tartu Linnavalitsus

	<p>aastatel alguse keeleringid, mille raames toimusid tudengite hulgas väga populaarsed kevad- ja sügiskoolid, üliõpilaste teaduskonverentsid ja paljud muud teadust populariseerivad üritused. Teadusloolasena on ta käsitlenud eesti keele uurimise ja õpetamise suurkujude tegevust ning koostanud kogumiku "200 aastat eesti keele ülikooliõpet" (2003).</p> <p>2006. aastal andis Isamaaliidu Rahvuskultuuri Ühenduse žürii auhinna Valve-Liivi Kingisepale kui rahvuskultuuri edendajale, 2013. aastal sai ta riikliku tunnustuse elutöö eest vaimuvallas, 2013. aastal pälvis ta Wiedemanni keeleauhinna. Auhinna sai ta õppejõutöö ja eesti keele uurimise korraldustöö eest ning kauaaegse pühendumise eest eesti vana kirjakeele uurimisele. V.-L. Kingisepp on Eesti Keeletoimetajate Liidu auliige.</p> <p>Esitame Valve-Liivi Kingisepa Tartu tähe kandidaadiks asjatundliku pühendumise eest eesti vana kirjakeele uurimisele, innuka korraldustöö eest eesti keele uurimisel ning emakeelearmastusest kantud õppejõutöö eest.</p>	
Ana Kontor	<p>2019. aastal täitub Ana Kontoril 45 aastat eripedagoogika valdkonna pedagoogi, metoodiku, õppeprotsesside juhtija, valdkonna arendaja ning eestvedajana. Tema sihikindel ja teadlik tegevus erivajadustega laste toetamisel alates 1974. aastast, mil ta lõpetas TÜ eripedagoogina, on võimaldanud olla Tartu linnal valdkondlikuks teerajajaks ja suunanäitajaks kogu Eestile. 1998 avati Ana Kontori juhtimisel Eestis ainulaadne Tartu linna Pedagoogilis-psühholoogilise Nõustamise ja Õpiabi Keskus, mis valdkondliku kompetentsikeskusena on oma rolli edukalt täitnud juba paarkümmend aastat. Keskusest on välja kasvanud mitmekesiste teenustega tugikeskus peredele, haridusasutustele ning see on väärtuslikuks praktikabaasiks üliõpilastele. Tema töö tulemusena on ilmunud üle 40 erineva õppematerjali põhihariduse lihtsustatud õppekava, õpiabi, sh logopeedilise abi ja individuaalse õppekava rakendamise toetamiseks. Ta on jaganud väärtuslikku praktilist töökogemust arvukates artiklites ning koolitustel. Tema tegevusel on hindamatu väärtus kogu Eesti hariduskorralduses. Praegu tegutseb ta jätkuvalt õppekirjanduse ja juhendmaterjalide koostajana ning nõustaja-koolitajana.</p>	Hariduse Tugiteenuste Keskus
Vello Lauring	<p>Teenekas muusikapedagoog ja pikaajaline kultuuri- ning haridusjuht. Juhtinud pikki aastaid Tartu kultuurielu kultuuriosakonna juhatajana ja Tartu I Muusikakooli direktori ning haldusjuhina. Oli Aura veekeskuse rajamise üks eestvedajaid Tartus.</p>	Eesti Keskerakonna fraktsiooni nimel Vladimir Šokman
Tiina Mitt	<p>Tiina Mitt töötab lasteaias Helika selle avamisest alates (1969), seega täitub tal sel aastal 50. tööaasta. Helika algusaastatel oli lasteaed üleestiline esteetika baasmaja, kus viidi läbi vaatluspraktikaid, milles oli suur roll täita Tiina Mitil. Ta on olnud 22 aastat Hea Alguse</p>	Tartu lasteaed Helika, Marika Kört

	<p>rühma õpetaja. Olnud TÜ ja teiste kõrgkoolide tudengite praktika juhendaja. Tema tegevusi on vaadelnud kolleegid, teiste lasteaegade õpetajad, väliskülalised, haridusteaduskonna tudengid jt. Õppe- ja kasvatustöö mitmekesistamiseks on ta kogunud palju uut õppematerjali, valmistanud erinevaid õppemänge, jutte, luuletusi jmt. Koos lastega käiakse kunstinäitustel, jalutatakse Karlovas, räägitakse arhitektuurist. Tal on suur kogemus töös ka arengulise erivajadusega lastega. Ta on olnud aastaid autoriteediks kolleegidele ja lastevanematele, olles vastuvõtlik uuendustele ent säilitanud samas oma näo ja tõekspidamised.</p>	
Toomas Määrits	<p>Kinnisvaraettevõtja, tegeleb hetkel kinnisvaraäri Kaarsilla Kinnisvaras. Kõik algas aastal 1992, kui ta müüs Tartu lahtisel turuplatsil suhkrut. Aastal 1995 tegi ta Tehase tänavasse suhkruhulgilao. Tänu järjepidevusele ja töökusele suutis ta rajada tartlastele populaarseks saanud jae- ja hulgimüügiketi Tirsi. Pärast seda hakkas tegelema kinnisvaraäri. Tasapisi hakkas looma uusi äri- ja büroopindasid. Tänapäeva seisuga on ettevõtte portfellis 62 000 m² äri- ja büroopinda. Loonud tuhandeid töökohti. Aastal 2003 valmis Tartus Annelinna Keskus ja 2012. aasta detsembris valmis Vahi Selver. Lisaks ehitanud Soola tänava elamu-ärihoone, büroohoone Ülikooli tänavale ja palju teisi hooneid. On toetanud mitmeid spordialasid (võrkpall, jäähoki, jalgrattasport), koole ja paljusid inimesi, kes on vajanud abi. Ta alustas ettevõttega Eternalen, mis tegeleb rohelse energiaga. Ta rajas Tartu Ringtee Selveri katusele päikeseenergia pargi, mis oli selle aja suurim park Tartu linnas, näidates oma suhtumist keskkonnateemadesse.</p>	<p>Triin Määrits Martin Kerge</p>
Tiina Mürk	<p>MTÜ Tartu Eakate Nõukoja pikaajaline juht. Alates 2006. aastast on tema põhitegevus olnud Eakate Nõukoja juhatamine. Ta on asendamatu abiline igale Tartu eakale. Tema initsiatiivil korraldatavad regulaarsed teabepäevad on juba aastaid väga populaarsed. Tegeleb vankumatu missioonitundega eakate abistamisega – üksikuks jäänud eakate toetamise, saja aasta künnisele jõudnud linlaste meelepidamise, tasuta õigusabi korraldamise jm-ga.</p>	<p>MTÜ Tartu Eakate Nõukoda, Lea Erleman</p>
Kirsti Narinen	<p>Diplomaat Kirsti Narinen töötab Soome välisestistes alates 1984. Tema töö ja tegevus on olnud tihedalt seotud Eestiga. 1993–98 töötas Soome Vabariigi Suursaatkonnas Tallinnas nõunikuna ning juba sellest ajast on tal palju isiklike ja ametialaseid kokkupuuteid Tartuga. 2014–18 oli Soome Vabariigi Suursaadik Eestis. Tema töö ja tegevus oli pühendatud kahe naaberrüü suhete tihendamisele ning erilisel soojalt suhtus ta Tartusse ja tartlastesse. Talle on olulised nii Tartu linna sõprussuhted Soome linnadega kui ka Tartu kõrgkoolide</p>	<p>Sakari Neuvonen, Tartu-Soome Seltsi esimees Verni Loodmaa, Soome Vabariigi aukonsul Tartus</p>

	<p>areng ja kokkupuuted Soome partneritega. Ta pööras järjepidevalt tähelepanu ka Balti Kaitsekolledži tegemistele. Suursaadikuna oli sage külaline Tartu ettevõtjate juures. Olnud Eesti ja Soome ühiskondlike ja majanduslike suhete arendaja ja eeskõneleja. Pidas väga oluliseks Soome aukonsulaadi taasavamist Tartus. Tunnustust väärib tema tähelepanu Tartu ja Lõuna–Eesti soomepogade käekäigule ning Tartu Ingerisoomlaste Seltsi tegevusele. Ka Tartu soomlased ja Soome kool on saanud sageli temalt head nõu ning toetust.</p>	
<p>Krista Piirimäe</p>	<p>Eesti kunstiajaloolane ja õpetaja. Lõpetanud TÜ ajaloo-keeleteaduskonna ajaloo erialal, hiljem (2000) kaitses magistrikraadi teemal „Eesti kunsti näitustelalased välissuhted aastatel 1920–1940“. Pärast ülikooli lõpetamist 1970 suunati tööle Tartu Kunstimuseumi, kus töötas pensionile minekuni. Ühtlasi oli aastast 1981 mitmes Tartu keskkoolis kunstiajaloo õpetaja. Ka pärast pensionile jäämist on ta olnud Tartu kunstielus aktiivne. 2009 ilmus tema sulest palju tähelepanu pälvinud album „Tartu kunst XXI sajandi algul“. Ta on üks Eesti viljakamaid kunsti populariseerijaid. Ta peab oma missiooniks tutvustada eelkõige just Tartu kunsti. Tema teadustöö valdkonnad on kunstiharidus, näitused, Tartu kunst ja tarbekunst. Tema sulest on ilmunud uurimuslikke artikleid, ta on koostanud kümnekond näitusekataloogi. Ta on filmi "Professor Aleksander Vardi" stsenaariumi autor ja raamatu „Eesti kunsti ja arhitektuuri biograafilise leksikon" (Tallinn, 1996) kaasautor. Koos abikaasa Helmut Piirimäega oli mitmete ajalooõpikute autor. Lähiajal ilmub tema koostatud valimik tema populaarteaduslikust, kunsti tutvustavast loomingust, mida illustreerivad Eesti kunstnike tööde reprod.</p>	<p>SDE fraktsioon, Heljo Pikhof</p>
<p>Helle Sass</p>	<p>Helle Sassi kokkupuude viipekeelega algas 1970ndatel. Sel ajal oli viipekeeletõlgi ametikohti vähe ja Helle Sass oli tõlgiks ühiskondlikus korras muude tegemiste kõrval. 1989 sai temast ametlik viipekeeltõlk Eesti Kurtide Liidu Lõuna-Eesti keskuses. Ta on alates 90ndate keskpaigast seisnud selle eest, et Tartus pakutaks viipekeele tõlketeenust. Tänu temale on selle teenuse pakkumine jõudsalt arenenud. Ta on pikaajaline Eesti Puuetega Inimeste Koja ja Eesti Kurtide Liidu juhatuse liige. Alates 2009 on olnud TÜ eesti viipekeeletõlkide eriala üliõpiaste praktika juhendaja. Tõlkinud kuulmispuudega tudengitele paljusid loenguid nii TÜ-s kui ka Eesti Maaülikoolis. Koos kaasautoritega on koostanud raamatu „Teisel pool vaikuse piiri“.</p>	<p>Tartumaa Kurtide Ühing, Anu Jõgi. Soovitajateks: Tartu Linnavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakond ja OÜ Tartu Kesklinna Perekarstikeskuse perearst Liina Kask</p>
<p>Tiina Stelmachi</p>	<p>Tiina Stelmach on arst, kes on oma elu ja töö pühendanud erivajadustega inimestele ja nende peredele. Eesti Agrenska Fondi juhatuse liikmena on ta seisnud selle eest, et pered, kus kasvab erivajadusega</p>	<p>Eesti Agrenska juhatuse esimees prof emer Tiina Talvik</p>

	<p>laps, nooruk või noor täiskasvanu, saaksid parimat võimalikku abi. Tema eestvõtmisel on Agrenska Fond saanud pakkuda lapsehoiuteenust ja tugiisikuteenust raske ja sügava puudega lastele. Eesti Agrenska Fond oli esimene riikliku lapsehoiuteenuse osutaja Eestis raske ja sügava puudega lastele. Tänu nendele teenustele on paljud pered saanud toimida paremini – emad on saanud tööl käia, säilitades oma professionaalsed oskused ja osaluse ühiskonnas. Pereprojektide juhina on tema vastutada olnud ka perelaagrid, kus pered saavad vajalikku informatsiooni ja võimaluse üksteisele tuge pakkuda, aga ka laagrid/hoiuteenus erivajadustega lastele. Viimasel ajal on Eesti Agrenska Fondi üheks oluliseks ülesandeks lisandunud tegelemine haruldasi haigusi põdevate isikutega. Probleemile laiemat tähelepanu pööramiseks toimuvad „Harvikaiguste ümarlauad“ koos Puuetega Inimeste Kojaga. Selles projektis on Tiina Stelmachil koordinaatori ülesanded. Ta oli ka üks harvikaiguste arengukava koostajatest.</p>	<p>Eesti Agrenska Fondi nõukogu liige Tiia Reimand</p>
Karin Varik	<p>1969 tuli õppima Tartu Ülikooli, sellest ajast on olnud seotud Tartu linna ja tervishoiusüsteemiga. Alustas TÜ Kliinikumis 1971 õena, alates 1976 töötab arstina, lastekirurgina. 1983–2000 oli TÜ õppejõud, lastekirurgia assistent; 2000–16 TÜ Kliinikumi lastekirurgia osakonna juhataja lastekirurgia alal. Vanemarst-õppejõud lastekirurgia alal kuni praeguseni. On edendanud ja arendanud vastsündinute kirurgiat, panustanud olulisel määral lastekirurgia arengusse.</p>	<p>SDE fraktsioon, Gaabriel Tavids</p>
Marti Viilu	<p>Marti Viilu on alates aastast 2013 juhtinud Tähtvere spordiparki. Talviti on Viilu suurim ülesanne Tähtvere spordipargis suusaradade ettevalmistus ja kunstlume tootmine. Viilul on juba tööle asumisest saati alati palju häid ideid mitme valdkonna edasiarendamiseks. Kindlasti jätkub tal entusiasmi ja soovi tuua Tähtvere puhkeparki üritusi juurde. Ta soovib jätkata Tähtvere puhkepargi praegust programmi ning tuua ka uusi ideid. <i>Birgit Lõhmus: „Vaadake nüüd kogu seda suurt parki! Kui ilus ja korras ja kui palju erinevaid sportimise võimalusi. Kui palju on Tartu laululaval toimunud üritusi! Erinevaid esinejaid. Viilu on väga palju panustanud Tartu linna paremaks muutmisesse.“</i></p>	<p>Birgit Lõhmus</p>
Heiki Vilep	<p>Lastekirjanik, muusik, veebimeister ja kultuurikorraldaja. On tänaseks avaldanud 36 lasteraamatut, olnud aktiivne ja tunnustatud eesti lastekirjanduse autor ja tutvustaja nii Eestis kui välismaal. Ta on kõige enam soome keelde tõlgitud eesti lastekirjanik (Soomes avaldatud 13 raamatut), lisaks on 10 raamatut tõlgitud inglise keelde ja 5 vene keelde. Käinud väga palju esinemas koolides ja lasteaedades, algatanud lastehommikute traditsiooni Tartu Kirjanduse Majas. Korraldanud raamatute kinkimist Eesti lastekodudele ning laste eest hoolitsevatele</p>	<p>EKRE Tartu linnavolikogu fraktsioon</p>

	mittetulundusühingutele. 7 aastat on korraldanud muusikafestivali „Emajõe bluus“. Teinud olulist tööd eesti lastekirjanduse arendamisel ja tutvustamisel ning andnud suure panuse eesti laste lugemisharjumuse ja loomingulisuse hoidmisel ja arendamisel.	
--	--	--

Koostas esitatud taotluste põhjal:

Lilian Lukka

Tartu Linnavalitsuse avalike suhete osakonna kommunikatsioonijuht

lilian.lukka@raad.tartu.ee

736 1212, 516 4592